

Avfall värmer södra Stockholm

Varje år omvandlar de tre pannorna i Högdalenverket en kvarts miljon ton avfall till värme och el åt hushållen i södra Stockholm. Det kan bli ännu mer. Ytterligare en panna planeras.

Mer får vi i dagsläget inte förbränna enligt de villkor som styr vår verksamhet, berättar Jan Admyre, vid Stockholm Energi. Helst vill vi leverera så mycket värme och el som vi kan producera. Vi har en ansökan om utökad förbränning under behandling.

Ändra produktionsperioden
Nuvarande tillstånd gäller kalenderårsvis. Det innebär att när taket är nått måste avfallsförbränningen ersättas med oljeförbränning. Detta kan ske i december när det är som kallast och värmebehovet är som störst. Det vore bättre ur planeringssynpunkt om produktionen i stället räknades från juli ett år till juli nästa.

– Då skulle vi kunna förbränna maximalt under eldningsåsongen och ersätta med värme-

Högdalens avfallsverk levererar värme till 90 000 hushåll i södra Stockholm.

pumpar under sommarmånaderna.

90 000 anslutna hushåll
Omkring 90 000 hushåll är anslutna till fjärrvärmenätet i södra Stockholmsregionen. Hela tiden pågår utbyggnad av nätet i och med att mindre centraler ansluts. Ytterligare 35 000 hushåll, främst småhus kan rent teoretiskt anslutas.

Avfallet från hushållen kommer med lastbil och tippas ned i ett stort schakt. Det är ett av de största i Sverige, enbart Göteborg har större kapacitet i mottagningen.

Låga utsläppsvärden
Förbränningen sker vid minst 800 °C för att undvika att dioxin bildas. Alla utsläppsvärden ligger under de som Koncessionsnämnden satt upp.

– Vi har heller inte så många klagomål på lukt. Vi har som policy att alltid åka om någon ringer och klagar, oavsett om vinden ligger åt det hållet eller inte.

I de flesta fall kommer röken någonstans i närheten. Vid ett tillfälle kom vi samtidigt som brandkåren eftersom det brann i huset där den som ringt oss bodde.

Högdalens avfallsverk byggdes

som en destruktionsanläggning i slutet av sextioalet. Ågesta kraftvärmeverk togs ur drift 1974 och 1979 anslöts Högdalenverket till fjärrvärmenätet.

I samband med detta togs en tredje panna i drift.

Tidig experimentanläggning
På så sätt är Högdalen det första exemplet på att avfallsförbränning kan ersätta kärnkraft.

Ågesta var en experimentanläggning för kraft och värme producerad med hjälp av kärnreaktioner. Detta skedde redan för tjuo år sedan. □

Av Börje Åhgren, text & bild

Weine Wiqvist:

Ökat intresse för avfallsförbränning

Weine Wiqvist, vd för Renhållningsverksföreningen, RVF;

– Alla inblandade räknar med att mer avfall kommer att energiutvinnas. Den tänkta deponiskatten och förslag om deponeringsförbud är viktiga incitament i den riktningen. Behovet av avfallsförbränning kommer att öka. Det finns också planer på att utnyttja biobränslepannor för vissa väl definierade/kvalitetssäkrade avfallsfraktioner.

Det är dock en utveckling som fordrar ett mått av försiktighet. Trädbränsleeldare kommer att få ett förändrat askinnehåll

om till exempel plast börjar förekomma i bränslet.

Ny marknadsnisch
I flera pannor är det inte så lätt att ta in nya fraktioner, menar Wine Wiqvist. En fraktion till kan gå bra men sedan blir det svårare. Här ser han att en ny marknadsnisch kan komma att uppstå: bränsleberedare.

Dessa kan komma att leverera ett bränsle med en garanterad mix enligt kravspecifikation från kunden, fjärrvärmeverket. Kvalitetskraven kan till exempel innebära att bränslet uppfyller givna

innehållsdeklarationer som hanteringsprestanda (risk för damning, igensättning, kornstorlek med mera).

Utbyggnad pågår
– Flera anläggningar planeras utbyggnad och i Umeå byggs en helt ny anläggning för 650 miljoner kronor. Planer finns på nya eller ombyggda avfallskraftvärmeverk också i Malmö, Bergen och Roskilde.

– Vi i Sverige och Norden är unika inom det här området. Kopplingen till fjärrvärmenätet gör att övriga länder i Europa

börjar tala om den nordiska lösningen.

Vi har ett ovanligt högt energiutbyte. På kontinenten används avfallet i kondenskraftverk med betydligt sämre verkningsgrad.

– Än så länge har vi inte kommit så långt vad gäller elgenerering. Stockholm/Högdalen, Linköping och Göteborgs anläggningar har kraftvärme, men det är sannolikt att fler kommer att satsa på kraftvärme. Detta är givetvis helt beroende av utvecklingen på elmarknaden avslutar Wine Wiqvist. □

Av Börje Åhgren